

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА
В VI КЛАС**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Хорариум часове по учебен план: 1 час седмично - 34 часа годишно.

Обучението по „Информационни технологии” (ИТ) в прогимназиален етап е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с учебната дисциплина. Тези базисни компетенции са задължителна част от техническата грамотност на съвременния млад човек и създават условия за пълноценното му реализиране в живота.

Обучението по ИТ в шести клас се явява втори етап в обучението по ИТ в прогимназиалния етап като затвърждава, надгражда и развива придобитите в пети клас знания, умения и отношения.

Учебното съдържание е представено чрез очакваните резултати по теми за всяко от четирите ядра, определени чрез държавните образователни изисквания: „Компютърна система”, „Информация и информационни дейности”, „Електронна комуникация”, „Информационна култура”.

Обучението по всяко от ядра се осъществява на спираловиден принцип. Заложеното в шести клас учебно съдържание се надгражда в останалите класове като акцентът в този клас е върху изграждане на знания и умения за създаване на текстови и таблични документи и усвояването на основните операции с файлове. Чрез останалите заложили теми в шести клас се цели въвеждане в електронната комуникация и развиване на умения за обработка на графични изображения и използване на графични и анимационни ефекти при представяне на информация.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В VI КЛАС

Основни цели на обучението на учениците по ИТ в VI клас:

1. Да придобият представа за ролята на операционната система за управление на работата на компютъра, организацията на данните, с които работят и да усвоят основните операции с файлове.
2. Да знаят основните възможности на компютърните програми за текстообработка и електронни таблици и да придобият увереност в собствените си компетенции при работа с текстови и таблични документи.
3. Да умеят да обработват графични изображения в различни файлови формати.
4. Да придобият представа за възможностите за електронна комуникация.
5. Да създават интегрирани документи съдържащи текст, графични изображения и таблици по зададени теми като използват информация получена по електронен път или чрез традиционни средства за обмен на информация.
6. Да съхраняват и отпечатват компютърни документи.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (колони 1 и 2 от приложението).

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (колони 3, 4 и 5 от приложението).

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИНФОРМАЦИОНИ ТЕХНОЛОГИИ В V КЛАС.

Преди започване на обучението на учениците в шести клас е необходимо да бъде направена проверка за входно ниво на знанията и уменията на учениците. Проверката на входното ниво има за цел да послужи за ориентир на учителя как да организира своята работа, така че да се постигнат целите заложи в колона 3 на учебната програма. И да може да се определи в края на шести клас напредъка в овладяването на основните компютърни умения. Основни акценти в оценяване постиженията на учениците в VI клас е върху придобиването на практически умения за реализирането на определена задача на компютъра.

Самият процес на реализация на поставената задача е труден за оценяване при групово работа в клас, поради невъзможността учителят да следи едновременно работата на всички ученици. Ето защо оценяването на постиженията на учениците става на база завършени проекти (учебни задачи) по отделните теми, а не изпълнението на една или друга задача, която е елемент от работата по проект. Наличието на краен резултат, който отговаря на първоначално поставената задача, е достатъчно основание да се счита, че ученикът притежава необходимите знания и умения за работа с изучаваните технологии.

Като писмена форма на оценяване могат да бъдат използвани чек листове за проверка на знанията по предмета. Наличието на изброени твърдения, с които ученикът трябва да се съгласи или отхвърли, е лесно за разбиране от обучаемите и позволява реализирането на самооценка от тяхна страна. За самооценка могат да се използват и електронни тестови варианти.

Проверката на знания в устна форма може да бъде направено чрез диалог, в който се поставят въпроси от учителя или другите ученици, свързани с реализирането на поставената задача, а не върху обясняването на основни принципи и понятия. Тук е препоръчително оценката на преподавателя да бъде направена в качествена, а не в количествена форма.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ.

Обучението по ИТ в V клас се извършва основно на практическа основа. Провеждането на часове в изцяло лекционна форма не е препоръчително. Когато е необходимо наличието на такъв учебен час, учителят трябва да осигури наличието на активни фази, в които учениците да споделят своите знания или виждания по разглежданата тема.

Акцентът при работата трябва да бъде върху разработването на учебни задачи, под формата на тематични проекти, чрез които се усвоява трайно и осъзнава предназначението на инструментариума в използваното програмно средство, е не върху механичното изпълнение на последователност от стъпки. Представянето на един или друг инструмент, команда или функция от изучаваното софтуерно средство става на базата необходимостта от неговото използване при решаване на конкретната задача, по която се работи. Ето защо подборът на задача за реализация в клас трябва да бъде направен така, че да осигури възможността за представянето на новото средство.

Изучаването на ИТ в VI клас е насочено към успешното използване на тези технологии в подпомагане усвояването на учебното съдържание от предметите, изучавани в задължителната подготовка. Това от своя страна определя избора на теми за

реализация да бъде тясно свързан с изучавания в момента материал по различни учебни дисциплини от VI клас.

Важен момент е обучаемите да работят по учебни задачи, които са постижими в рамките на един учебен час. Това може да бъде постигнато като се използват готови модели на документи, в които те трябва да редактират, коригират или променят съдържателната част с цел постигане на определен краен резултат. Този резултат трябва да бъде в явен вид и разбираем за обучаемите. Това налага изборът на учебна задача да бъде съобразен с възрастовите особености на обучаемите.

VII. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ И БРОЙ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ТЕМИ В УЧЕБНИКА ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА VI КЛАС:

ОС и носители на информация

1. Основни единици за измерване на информация.
2. Операционна система. Файлова структура на организация на данните.
3. Извършване на основни операции с файлове и папки – копиране, преместване, преименуване, изтриване.
4. Основни информационни дейности. Носители на информация и файлови формати.

Компютърна обработка на текстове

5. Въвеждане и редактиране на текст на български и чужд език.
6. Форматиране на текст на ниво абзац. Определяне на характеристиките на страница в текстов документ. Номерация на страници.
7. Вмъкване и форматиране на графични изображения от библиотека и файл.
8. Търсене и заменяне на текст чрез задаване на определени критерии. Търсене и получаване на помощна информация.
9. Отпечатване на текстов документ. Задаване на определени настройки за печат.

Работа с графични изображения

10. Основни файлови формати при създаване и обработка на изображения.
11. Сканиране, обработване и запазване на изображение.
12. Инструменти за промяна на графично изображение: ориентация, контраст, осветеност.

Електронни таблици

13. Предназначение на електронните таблици. Създаване на таблица по модел с данни от различен тип. Формат на представяне на данните.
14. Формули за извършване на аритметични действия с въведените данни. Функции: сумиране, средноаритметично, максимум и минимум.
15. Характеристики на оформлението на клетките и данните: шрифт, размер, подравняване, ориентация, рамка, цвят на рамка и клетка.

Компютърна презентация

16. Създаване на презентация по зададена съдържателна част. Форматиране на графични и текстови обекти.
17. Използване на анимационни ефекти по отношение на елементите на слайдовете. Задаване на времетраене на слайд.

Интернет

18. Електронни адреси. Адрес на електронна поща.
19. Изпращане и получаване на електронно писмо. Прикачени файлове.

Интегриране на дейности

20. Създаване на текстов документ с графични изображения, използвайки информация от Интернет и други източници.
21. Търсене на материали по зададена тема в Интернет и създаване на презентация с намерените материали. Авторски права по отношение на информация публикувана в Интернет.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
КОМПЮТЪРНА СИСТЕМА	<p>Стандарт: Познава файлова структура и дървовидна организация на данни.</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава файловата организация на данни, използвана в компютърните системи за съхранение и управление на информацията; - има представа за по-често срещаните разширения на файлове и от какъв тип е информацията записана в тях. <p>Стандарт: Извършва основни операции с файлове</p> <ul style="list-style-type: none"> - знае кои са основните операции за работа с файлове и папки; - извършва основни операции с файлове и папки, като използва специализирана програма. <p>Стандарт: Разпознава и реагира по подходящ начин на съобщения,</p>	<p><u>Учениците трябва да усвоят:</u></p> <p>Тема 1. Операционна система и носители на информация</p> <p><u>Очаквани резултати за темата:</u></p> <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знае основни единици за измерване на информация и ги сравнява; - познава предназначението на операционната система; - познава файловата структура на организация на данните; - познава основните файлови формати; - извършва основни операции с файлове и папки, като използва програма за управление на файловата система; 	<p>По Т1.</p> <p>Бит, байт, килобайт, мегабайт, гигабайт, терабайт, клавишна комбинация, контекстно меню, информационни дейности (събиране съхранение обработване и разпространение на информация)</p>	<p>На ученикът трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разглежда съдържанието на различни носители на информация, като използва програма за управление на файловата система; - копира, премества, преименува и изтрива файлове и папки; - създава папки; - променя вида на представяне на файловете и папките в програма за 	Математика

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
ИНФОРМАЦИЯ И ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ	<p>издавани и извеждани от приложения и/или операционната система</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава често срещани съобщения при затваряне на приложения без запис, изтриване на файлове и папки, повторно копиране на файлове и папки и др. - реагира подходящо на съобщенията, издавани от ОС и използваните програми 	<ul style="list-style-type: none"> - използва различни носители на информация при работа с файлове; - описва основните информационни дейности и обяснява как те се реализират при работа с компютърна система. 	<p>цията), име на файл, разширение на файл, размер на файл, атрибут на файл</p>	<p>управление на файловете система; - сравнява различни файлове по отношение типа на данните и техния размер; - пресмята стойността на обем информация от една мерна единица в друга;</p>	
	<p>Стандарт: Знае основни единици за измерване на информация</p> <ul style="list-style-type: none"> - знае основни единици за измерване на информацията и как те се отнасят една спрямо друга. <p>Стандарт: Познава информационните дейности и обяснява връзките между тях</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава основните информационни дейности и как те се реализират при използването на компютърна система и 	<p>Тема 2. Компютърна обработка на текстове</p> <p>Очаквани резултати за темата:</p> <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - въвежда и редактира текст на български и чужд език; - задава характеристики на страницата на текстовия документ; - форматира текста на ниво абзац; 	<p>По Т2.</p> <p>Форматиране, размер и ориентация на листа, полета, междуредие, отстъп за първи ред, параметри на печат, шрифт,</p>	<p>управление на файловете система; - сравнява различни файлове по отношение типа на данните и техния размер; - пресмята стойността на обем информация от една мерна единица в друга;</p> <ul style="list-style-type: none"> - въвежда текст на чужд език, чрез преписване; - форматира текст на ниво символи и абзаци; - работи с изображения в текстов документ - търси и заменя текст в предварително 	<p>Български език История География Чужд език</p>

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
	<p>периферни устройства.</p> <p><u>Стандарт:</u> Създава, обработва и съхранява графична, текстова и звукова информация и я комбинира.</p> <p>- създава, редактира и форматира текст на чужд език;</p> <p>- създава презентация с анимационни ефекти</p> <p><u>Стандарт:</u> Използва компютърни програми за работа с текст, графика, звук, видео, таблици презентация и тяхното комбиниране</p> <p>- изброява и обяснява основните понятия и дейности, свързани с използваните програми</p> <p>- търси и заменя текст в текстов документ;</p> <p>- вмъква и разполага графично изображение в текстов документ и презентация;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - търси и заменя текст в текстов документ; - вмъква, форматира и позиционира в текстов документ изображения от библиотека и файл; - вмъква номерация на страницата; - отпечатва текстов документ, като задава определени настройки; - търси и получава помощна информация. 	<p>подравняван е на абзац (ляво, дясно, двустранно, центрирано), отстъпи на абзац (ляво, дясно, преди, след, първи ред), междуредие; БДС стандарт, QWERTY (фонетичен) стандарт.</p>	<p>създаден документ, съдържащ няколко страници, като задава определени критерии (само като дума или част от дума, различаване или не на големи и малки букви и др.);</p> <p>- подготвя документ за печат, като вмъква номерация на страниците;</p> <p>- работи с помощната система на използваната програма;</p>	

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
	- извършва операции с данни и използва някои вградени функции в електронна таблица;			- отпечатва текстов документ, съдържащ няколко страници, като задава брой копия, избор на страници за печат, последователност на отпечатване.	
ЕЛЕКТРОННА КОМУНИКАЦИЯ	<p>Стандарт: Познава различни начини и средства за електронна комуникация</p> <p>- познава електронната поща като средство за комуникация;</p> <p>Стандарт: Познава основните услуги и приложения в Интернет</p> <p>- познава електронната поща като една от услугите, достъпни в Интернет;</p> <p>Стандарт: Използва основни услуги на Интернет чрез специализиран</p>	<p>Тема 3. Работа с графични изображения</p> <p>Очаквани резултати за темата:</p> <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознава основни файлови формати използвани при създаването и обработката на изображения; - запазва изображения в различни графични формати - използва инструменти за 	По Т3: пиксел, разделителна способност, контраст, яркост.	- разглежда изображения като използва специализирана програма, - променя ориентация на графично изображение, неговия контраст и осветеност, - запазва и преобразува	<p>Изобразително изкуство</p> <p>География и икономика</p> <p>История и цивилизация</p> <p>Човекът и природата</p>

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
ИНФОРМАЦИОННА КУЛТУРА	<p>софтуер - работи с интернет базирана електронната поща като изпраща и получава писма и прикачени файлове;</p> <p>Стандарт: Осъзнава значението на електронната комуникация за развитие на обществото - има представа за възможностите на електронната поща като средство за комуникация между хора, отдалечени един от друг.</p> <p>Стандарт: Спазва и обяснява смисъла на основни правила за работа с компютър, периферни устройства и носители на информация</p> <p>Стандарт: Знае и където е възможно употребява български термини при описание на дейностите, извършвани с компютърна система и компютърна мрежа - знае и използва съответстващата българска терминология при описание</p>	<p>промяна на графично изображение на ниво цяло изображение;</p> <p>- сканира, обработва и запазва изображение.</p> <p>Тема 4. Електронни таблици Очаквани резултати за темата: Ученикът:</p> <p>- познава основните понятия и предназначението на ЕТ;</p> <p>- има представа за възможността в ЕТ да се обработва данни от различен тип;</p> <p>- създава ЕТ по конкретен модел;</p>	<p>По Т4: тип на данните, формат на данните, функция, област, формула, рамка.</p>	<p>графично изображение в различни файлови формати, - сканира изображение, като настройва различни параметри при сканирането,</p> <p>- създава таблица по модел с данни от различен тип, като задава техния формат на представяне; - създава формули за извършване на аритметични действия с въведените данни,</p>	<p>Математика</p> <p>Човекът и природата</p> <p>КОО „Бит и технологии”</p>

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
	<p>на дейности, извършвани с файлове и тези при работата с приложни програми.</p> <p>Стандарт: Познава и спазва правилата за безопасна работа с компютър и компютърна мрежа - знае и спазва правилата за безопасна работа с компютърни системи и ИТ; Стандарт: Знае основни начини за търсене, използване и обработване на информация при решаване на учебни задачи - търси, подбира и съхранява необходимата му информация в Интернет с цел нейното използване. Стандарт: Зачита правото на интелектуална собственост при използване на програми, файлове с данни и работа в компютърна мрежа - има представа за авторски права по отношение информацията, публикувана в Интернет и нейното копиране, тиражиране и разпространение.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - избира клетка, ред, колона и област от клетки в Е; - извършва основни аритметични действия с въведени данни в Е; - използва функции за сумиране, средно аритметично, максимум и минимум; - задава различни характеристики за оформлението на клетка и данните в нея. 		<ul style="list-style-type: none"> - използва функции за сумиране, средно аритметично, максимум и минимум, като ги прилага в конкретен модел на ЕТ, - задава цвят и рамка на клетка, - задава цвят, размер и шрифт за данните в ЕТ; - подравнява съдържанието на клетка, спрямо нейната рамка. 	

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
		<p>Тема 5. Компютърна презентация <u>Очаквани резултати за темата:</u> Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - създава презентация по зададена тема; - вмъква в презентация графични обекти; - форматира графични и текстови обекти в презентация; - използва готови анимационни ефекти на ниво съдържание на слайд; - задава времетраене на слайд; - съхранява и зарежда създадена презентация. 	<p>По Т5: анимационна схема, времетраене на слайд</p>	<p>- създава презентация с предварително зададена съдържателна част; - вмъква и форматира различни графични обекти (картинка, художествен надпис, графична форма) в слайд, - прилага готови анимационни ефекти към отделните елементи в слайда, като задава времетраене,</p>	<p>Български език Чужд език</p>

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
		<p>Тема 7. Интернет <u>Очаквани резултати за темата:</u> Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знае какво представлява електронния адрес и как той се изписва; - познава услугата електронна поща и нейните възможности; - използва интернет базирана електронна поща; - изпраща и получава съобщения и файлове чрез електронна поща. <p>Тема 8: Интегриране на дейности <u>Очаквани резултати за темата:</u> Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> - създава текстов документ с графични изображения, 	<p>По Т7: електронен адрес, електронна поща, прикачен файл, регистрация.</p> <p>По Т 8: Интегриране, интегриран документ</p>	<p>- създава електронен адрес в интернет базирана електронна поща; - изпраща и получава електронно писмо; - прикача и сваля прикачен файл към електронно писмо.</p> <p>- търси информация по зададена тема в интернет; - запазва отделни части от намерената информация в</p>	<p>Български език Чужд език</p> <p>Всички предмети, в които има възможност да се търси информация по изучавана тема</p>

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности (за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки (за цялата програма)
		<p>използвайки информация от Интернет и други източници;</p> <ul style="list-style-type: none"> - създава кратка презентация с материали, намерени в Интернет; - зачита авторските права на готовите материали, които използва; - спазва баланс между съдържание и илюстративен материал. 		<p>интернет като файл на локалния диск на компютъра;</p> <ul style="list-style-type: none"> - създава текстов документ, насочен към разпространението на информация в печатна форма (обява, постер, покана); - създава презентация, представяща даден продукт (реклама) 	